

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale III Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Borowczak

Protokolant: prot. sąd. Magdalena Górecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej P. w P. – A. L.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lutego 2023r.

sprawy M. Ż., syna G. i A. z domu F., urodzonego dnia (...) w K.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 2 maja 2013r., sygn. II K 232/13 za przestępstwo z art.76 § 2 k.k.s., popełnione w okresie od dnia 26 października 2012r. do dnia 5 grudnia 2012r. na grzywnę w wysokości 70 stawek dziennych po 50 zł każda; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 29 lipca 2014r., sygn. akt II Ko 552/14) określono zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 35 dni w zamian za niewykonaną karę grzywny; grzywnę uiszczono w całości;

II. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 maja 2014., sygn. XVI K 217/13 za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione w dniu 30 kwietnia 2012r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 250 stawek dziennych po 20 zł każda oraz przestępstwo z art. 284§2 k.k. popełnione w dniu 20 maja 2013r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda, przy czym kary te sprowadzono do kary łącznej 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby oraz kary łącznej grzywny w wysokości 300 stawek dziennych po 20 zł każda; grzywna została uiszczona w całości;

III. Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 30 września 2014r., sygn. VIII K 1434/13, utrzymany w mocy przez wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2015r., sygn. akt IV Ka 1060/14 za przestępstwo z art.301§1 k.k. popełnione w dniu 13 sierpnia 2013r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 40 zł każda;

IV. Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 czerwca 2017r., sygn. II K 838/13, utrzymany w mocy przez wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 28 września 2017r., sygn. akt XVII Ka 1092/17 za ciąg 28 przestępstw z art.270§1 k.k. popełnionych w okresie od czerwca 2012r. do października 2012r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby;

V. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 27 grudnia 2017r., sygn. akt XVI K 210/17, którym to wyrokiem połączono kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt XVI K 217/13, Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. w sprawie o sygn. akt VIII K 1434/13 oraz Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 czerwca 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K 838/13, wymierzając karę łączną 1 roku pozbawienia wolności; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 1 marca 2018r., sygn. akt V Kow 889/18/el zezwolono skazanemu na wykonywanie kary łącznej pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 12 października 2018r., sygn. akt V Kow 5138/18/wz warunkowo zwolniono skazanego z reszty kary łącznej pozbawienia wolności oraz wyznaczono okres próby do dnia 12 października 2020 roku; postanowieniem Sądu Okręgowego w

Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 14 lutego 2020r., sygn. akt V Kow 552/20/wz) wydłużono okres próby do dnia 12 października 2023r.; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 14 grudnia 2022r., sygn. akt V Kow 6245/22/owz odwołano warunkowe zwolnienie i zarządzono wykonanie reszty kary; skazany odbywał wymierzoną karę w systemie dozoru elektronicznego w okresie od 3 marca 2018r. do dnia 12 października 2018r. i obecnie odbywa tę karę od godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r., planowany termin zakończenia odbywania kary przypada na 28 czerwca 2023r.;

VI. Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 2 grudnia 2019r., sygn. akt II K 515/16 za przestępstwo z art.284§2 k.k. popełnione w okresie od 21 marca 2012r. do 14 lipca 2016r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności; wymierzona kara została wykonana przez skazanego w całości w systemie dozoru elektronicznego w okresie od 17 grudnia 2020r. do 13 października 2021r.

VII. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 2 listopada 2021r, sygn. akt III K 391/20, częściowo zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 14 lipca 2022r., sygn. akt IV Ka 66/22 za przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w dniu 30 lipca 2019r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł każda oraz karę 2 lat ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie; na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 1 sierpnia 2019r. godz. 20:50 do dnia 6 grudnia 2019r. godz. 16:15; kara pozbawienia wolności została w całości wykonana w okresie od godz. 16:40 dnia 15 grudnia 2022r. do godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r.

1) Na podstawie art.85§1 k.k. oraz art.86§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020r. w zw. z art.4§1 k.k. łączy kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami opisanym wyżej w pkt. VI. i VII. tj. wyrokami Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie II K 515/16 oraz Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie III K 391/20 wymierzając skazanemu karę łączną 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności.

2) Na podstawie art.577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej w pkt.1 zalicza skazanemu okres w całości odbytych kar pozbawienia wolności w tych sprawach tj. od 17 grudnia 2020r. do 13 października 2021r. oraz od dnia 1 sierpnia 2019r. godz. 20:50 do dnia 6 grudnia 2019r. godz. 16:15 i od godz. 16:40 dnia 15 grudnia 2022r. do godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r. uznając tym samym karę łączną za wykonaną w całości.

3) Na podstawie art.572 k.p.k. oraz art.17§1pkt.7 k.p.k. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

4) Na podstawie art.624§1 k.p.k. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków, a na podstawie art.6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych nie pobiera opłaty od orzeczonej kary łącznej.

UZASADNIENIE WYROKU ŁĄCZNEGO

Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 lutego 2023r.

Na wstępie Sąd Okręgowy w Poznaniu pragnie zaznaczyć, że odstąpił w niniejszej sprawie od sporządzenia niniejszego uzasadnienia na formularzu (mimo treści art.99a§1 k.p.k.), albowiem zastosowanie tego formularza, którego treść została ustalona w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie wzorów formularzy uzasadnień wyroków oraz sposobu ich wypełniania (Dz.U. z 2019r. poz. 2349), jako dokumentu, w którym miałyby się wykazać zrealizowanie obowiązku wynikającego z art.424 k.p.k., w ocenie Sądu w niniejszej sprawie naruszałoby prawo stron do rzetelnego procesu w kontekście art.6 ust.1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności (art.91 ust.2 Konstytucji RP). Decyzję taką podjęto mając na uwadze prawo stron oraz sądu II instancji do dogłębnego poznania toku rozumowania sądu I instancji. Mając na uwadze układ wyroków skazujących M. Ż., rzetelne wykonanie ustawowego obowiązku sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie przy wykorzystaniu ww. formularza byłoby nie tylko bardzo utrudnione, ale przede wszystkim rodziłoby obawę o „nieczytelność” tak sporządzonego uzasadnienia dla stron i Sądu II instancji. Kierując się zatem wytycznymi

zawartymi w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2020r. (sygn. akt I KA 1/20), a także w sprawie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (uzasadnienie wyroku z dnia 9 maja 2022r., sygn. akt II AKa 141/20) Sąd Okręgowy stwierdził, że w niniejszej sprawie III K 552/22 sporządzenie uzasadnienia na formularzu nie jest celowe.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte na wniosek obrońcy skazanego adw. A. J. o wydanie wyroku łącznego (k.2-7), przy czym obrońca w swym wniosku nie wspomniała o fakcie wydania wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 2 grudnia 2019r., w sprawie II K 515/16 (pytana o to na rozprawie wskazała, że nie uczyniła tego intencjonalnie, lecz „przez omyłkę” – vide: k.92).

Sąd Okręgowy w Poznaniu działając z urzędu - w myśl przepisów art.569§1 i 2 k.p.k. oraz art.570 k.p.k. - ustalił, że M. Ż. skazany został następującymi wyrokami:

VIII. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 2 maja 2013r., sygn. II K 232/13 za przestępstwo z art.76 § 2 k.k.s., popełnione w okresie od dnia 26 października 2012r. do dnia 5 grudnia 2012r. na grzywnę w wysokości 70 stawek dziennych po 50 zł każda; postanowieniem Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 29 lipca 2014r., sygn. akt II Ko 552/14) określono zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 35 dni w zamian za niewykonaną karę grzywny; grzywnę uiszczono w całości;

IX. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 maja 2014., sygn. XVI K 217/13 za przestępstwo z art.286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione w dniu 30 kwietnia 2012r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 250 stawek dziennych po 20 zł każda oraz przestępstwo z art. 284§2 k.k. popełnione w dniu 20 maja 2013r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 20 zł każda, przy czym kary te sprowadzono do kary łącznej 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby oraz kary łącznej grzywny w wysokości 300 stawek dziennych po 20 zł każda; grzywna została uiszczona w całości;

X. Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 30 września 2014r., sygn. VIII K 1434/13, utrzymany w mocy przez wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2015r., sygn. akt IV Ka 1060/14 za przestępstwo z art.301§1 k.k. popełnione w dniu 13 sierpnia 2013r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 40 zł każda;

XI. Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 czerwca 2017r., sygn. II K 838/13, utrzymany w mocy przez wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 28 września 2017r., sygn. akt XVII Ka 1092/17 za ciąg 28 przestępstw z art.270§1 k.k. popełnionych w okresie od czerwca 2012r. do października 2012r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby;

XII. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 27 grudnia 2017r., sygn. akt XVI K 210/17, którym to wyrokiem połączono kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt XVI K 217/13, Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. w sprawie o sygn. akt VIII K 1434/13 oraz Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 czerwca 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K 838/13, wymierzając karę łączną 1 roku pozbawienia wolności; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 1 marca 2018r., sygn. akt V Kow 889/18/el zezwolono skazanemu na wykonywanie kary łącznej pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 12 października 2018r., sygn. akt V Kow 5138/18/wz warunkowo zwolniono skazanego z reszty kary łącznej pozbawienia wolności oraz wyznaczono okres próby do dnia 12 października 2020 roku; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 14 lutego 2020r., sygn. akt V Kow 552/20/wz) wydłużono okres próby do dnia 12 października 2023r.; postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu, Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru Wykonywania Orzeczeń Karnych z dnia 14 grudnia 2022r., sygn. akt V Kow 6245/22/owz odwołano warunkowe zwolnienie i zarządziło wykonanie reszty kary; skazany odbywał

wymierzoną karę w systemie dozoru elektronicznego w okresie od 3 marca 2018r. do dnia 12 października 2018r. i obecnie odbywa tę karę od godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r., planowany termin zakończenia odbywania kary przypada na 28 czerwca 2023r.;

XIII. Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 2 grudnia 2019r., sygn. akt II K 515/16 za przestępstwo z art.284§2 k.k. popełnione w okresie od 21 marca 2012r. do 14 lipca 2016r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności; wymierzona kara została wykonana przez skazanego w całości w systemie dozoru elektronicznego w okresie od 17 grudnia 2020r. do 13 października 2021r.

XIV. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 2 listopada 2021r, sygn. akt III K 391/20, częściowo zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 14 lipca 2022r., sygn. akt IV Ka 66/22 za przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w dniu 30 lipca 2019r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł każda oraz karę 2 lat ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie; na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 1 sierpnia 2019r. godz. 20:50 do dnia 6 grudnia 2019r. godz. 16:15; kara pozbawienia wolności została w całości wykonana w okresie od godz. 16:40 dnia 15 grudnia 2022r. do godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r.

Skazany M. Ż. jest synem G. i A. z domu F., urodził się w dniu (...) w K.. Skazany jest żonaty, ma jedno małoletnie dziecko. Skazany na wolności pozostawał zatrudniony w (...) spółce z o.o., której prezes zarządu wyraził pozytywną opinię o skazanym jako pracowniku (k.91). Od dnia 15 grudnia 2022r. skazany przebywa w warunkach izolacji penitencjarnej. Jego zachowanie w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności należy ocenić jako zaledwie przeciętne – skazany nie był dotychczas karany dyscyplinarnie, ale też swoim zachowaniem nie zasłużył na przyznanie nagrody. Co do popełnionych przez siebie przestępstw pozostaje bezkrytyczny – neguje fakt swego zaangażowania w handel narkotykami (za co został skazany prawomocnym wyrokiem) twierdząc, że został pomówiony.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci akt Sądu Okręgowego w Poznaniu XVI K 217/13 (wraz z aktami wykonawczymi) oraz XVI K 210/17 (wraz z aktami wykonawczymi), akt II K 232/13 oraz II K 838/13 Sądu Rejonowego w Kościanie (wraz z aktami wykonawczymi), akt VIII K 1434/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. (wraz z aktami wykonawczymi) oraz akt III K 391/20 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (wraz z aktami wykonawczymi), a nadto z dokumentów zgromadzonych w aktach głównych w postaci odpisów orzeczeń wydanych wobec M. Ż. (k.12-13, 38-60, 69-71, 73-81), opinii z Aresztu Śledczego wraz z informacją o okresach osadzenia M. Ż. (k.32-34), karty karnej (k.23-25), opinii o skazanym jako pracowniku (k.91).

Dowody z wyżej wymienionych dokumentów Sąd uznał za w pełni przydatne dla celów postępowania, albowiem zostały sporządzone przez osoby do tego uprawnione, w ramach swych kompetencji. Ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania, Sąd nie znalazł także podstaw, by czynić to z urzędu. Wyżej wymienione dowody stały się podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zaznaczyć, iż Sąd nie podzielił poglądu wyrażonego przez obrońcę skazanego na rozprawie 22 lutego 2023r., iż w niniejszej sprawie winny znaleźć zastosowanie przepisy regulujące zasady wymiaru kary łącznej obowiązujące w okresie od dnia 1 lipca 2015r. do dnia 23 czerwca 2020r., a do wniosku takiego Sąd doszedł na skutek następujących rozważań.

Zmiany w zasadach orzekania kary łącznej wynikające z ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami (...)19 oraz o

uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem (...)19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1086; tzw. „Tarcza 4.0”) w ocenie Sądu nie mają zastosowania w niniejszej sprawie. Treść regulacji art.81 tej ustawy nie pozostawia wątpliwości, że odnoszą się one do dwóch stanów faktycznych. Przepis art.81 ust.1 ustawy ma zastosowanie w przypadku, gdy wszystkie kary zostały prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie ustawy, a więc przed 24 czerwca 2020r.. Regulacja zawarta w ustępie drugim tego artykułu dotyczy natomiast sytuacji, w której wszystkie kary prawomocnie orzeczono od tego dnia. Przepisy te nie regulują natomiast sytuacji, w której wobec sprawcy zapadły prawomocne wyroki skazujące zarówno przed wejściem „Tarczy 4.0”, jak i po dniu jej wejścia w życie - nie wskazują, według jakich reguł łączyć kary, które stały się prawomocne do dnia 23 czerwca 2020r. z karami, które stały się prawomocne po tej dacie. Brak regulacji odnoszącej się do tego rodzaju przypadków, nie oznacza jednak wyłączenia dopuszczalności łączenia kar prawomocnie orzeczonych do dnia 23 czerwca 2020r. z karami prawomocnie orzeczonymi po tej dacie. Podstawową zasadą intertemporalną prawa karnego, poza zakazem retroaktywnego działania prawa surowszego, obejmującego tak zakaz wstecznie działającej penalizacji, jak i zakaz retroaktywnego zaostrzenia penalizacji (*lex severior retro non agit*), jest nakaz stosowania wstecz korzystniejszej dla sprawcy ustawy nowej (zasada *lex mitior poenali retro agit*). Zakaz retroaktywnego zaostrzenia penalizacji i nakaz stosowania wstecz korzystniejszej dla sprawcy ustawy nowej, pozostają ze sobą w ścisłym związku i znalazły swój ustawowy wyraz w treści art.4 k.k. (vide: W. Wróbel, Ustawowy wyraz zakazu retroaktywnej penalizacji w prawie karnym (w:) Zmiana normatywna i zasady intertemporalne w prawie karnym, Kraków 2003, rozdział V, punkt 6). Art.4§1 k.k. stanowi, że jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że wspomniana regulacja odnosi się również do przepisów określających warunki i zasady orzekania kary łącznej, która stanowi przecież instytucję prawa karnego materialnego. W konsekwencji prawidłowe stosowanie art.4§ k.k. w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego polega na rozważeniu „względności ustaw” przy porównaniu stanu normatywnego z daty orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego oraz stanu normatywnego z czasu popełnienia każdego z przestępstw wchodzących w skład zbiegu. W konsekwencji w orzecznictwie ugruntowany już obecnie jest pogląd, który Sąd Okręgowy podziela, iż przepisy art.81 ust.1 i 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami (...)19 (Tarcza 4.0) mają w stosunku do art.4§1 k.k. charakter przepisów wyjątkowych - modyfikując ostatnio wymienioną regulację razem z nią współwyznaczając treść normy prawnej, nadto zawierają zwroty jednoznaczne, które nie odnoszą się do kwestii łączenia kar prawomocnie orzeczonych do dnia 23 czerwca 2020 r. z karami prawomocnie orzeczonymi po tej dacie oraz nie wyłączają stosowania art.4§1 k.k. w sytuacji, gdy tylko jedna z kar, których połączenie sąd rozważa w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego, została prawomocnie orzeczona do dnia 23 czerwca 2020r. albo po tej dacie (vide: przykładowo postanowienie SN z dnia 13 października 2021r., I KZP 2/21, OSNK 2021/11-12/44; postanowienie SN z dnia 10 marca 2022r., V KK 46/22).

Poszukując ustawy względniejszej dla skazanego M. Ż. w rozumieniu art.4§1 k.k. Sąd Okręgowy dokonał „symulacji” wymiaru kary łącznej przy zastosowaniu przepisów normujących orzekanie kary łącznej do dnia 23 czerwca 2020r. oraz od dnia 24 czerwca 2020r. i doszedł do katagorycznego przekonania, iż przepisy obowiązujące do dnia 23 czerwca 2020r. (a od 1 lipca 2015r.) nie są dla skazanego względniejsze. W przypadku ich zastosowania Sąd zobowiązany byłby do umorzenia postępowania w niniejszej sprawie, gdyż przepisy te pozwalały na połączenie jednym węzłem kary łącznej wyłączenie kary podlegające obecnie wykonaniu, a tymczasem w czasie orzekania w niniejszej sprawie względem M. Ż. jedynie jedna kara podlegała wykonaniu tj. kara łączna 1 roku pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 27 grudnia 2017r., sygn. akt XVI K 210/17 (skazany obecnie odbywa tę karę od godz.16:40 dnia 6 lutego 2023r., a planowany termin zakończenia odbywania kary przypada na 28 czerwca 2023r.), wszystkie inne kary wymierzone mu zostały już wobec niego wykonane, a w konsekwencji obecnie wykonywana kara nie podlegałaby połączeniu z jakąkolwiek inną – postępowanie należałoby zatem umorzyć. W konsekwencji niezrozumiałym dla Sądu było podtrzymywanie przez obrońcę na rozprawie w dniu 22 lutego 2023r. wniosku o zastosowanie przepisów obowiązujących do dnia 23 czerwca 2020r., skoro w przypadku ich zastosowania brak było możliwości połączenia jakichkolwiek kar.

Inaczej rzecz się przedstawiała w przypadku zastosowania w niniejszej sprawie przepisów regulujących orzekanie kary łącznej obowiązujących obecnie (od dnia 24 czerwca 2020r.). W takim bowiem przypadku zgodnie z art.91a k.k. wydaniu wyroku łącznego nie stoi na przeszkodzie, że poszczególne kary wymierzone za należące do ciągu przestępstw lub zbiegające się przestępstwa zostały już w całości albo w części wykonane.

Zgodnie z art.85§1 k.k. jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Zgodnie z treścią art.85 k.k. warunkiem sine qua non orzeczenia kary łącznej jest taka sytuacja, aby czas popełnienia dwóch lub więcej przestępstw, których dopuścił się sprawca, przypadła na okres przed wydaniem pierwszego wyroku skazującego - chociażby nieprawomocnego - co do któregośkolwiek z nich i aby wymierzono za nie kary tego samego rodzaju lub inne podlegające łączeniu. Zawarty w art.85 k.k. zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się przy tym do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa, możliwe jest też wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale i dalszych, przy spełnieniu warunków wskazanych w art.85 k.k.. Jednakże nawet przy kolejnych zbiegach obejmujących drugą, trzecią, itd. grupę przestępstw, zawsze wyjściowym punktem odniesienia będzie pozostawał ten chronologicznie „pierwszy wyrok”, zamykający kolejne „grupy przestępstw” pozostających w zbiegu. Oceny zbiegu realnego dokonywać należy z perspektywy postępowania sprawcy – czy kolejnych przestępstw dopuszcza się po wydaniu wobec niego wyroku (kolejnych wyroków), czy przed nim (nimi). Tylko te ostatnie tworzą zbieg realny, pozwalający na orzeczenie kary łącznej.

Analizując możliwość wydania wyroku łącznego w niniejszej sprawie w pierwszej kolejności należało stwierdzić, że w sprawach o wydanie wyroku łącznego Sąd zobowiązany jest brać pod uwagę wszystkie wyroki skazujące wnioskodawcę, nie może natomiast ograniczać swych rozważań jedynie do wyroków wskazanych we wniosku. Stwierdzenie to wymaga podkreślenia wobec faktu, iż obrońca skazanego – jak wskazała przez omyłkę – nie ujawniła w swym wniosku skazania M. Ż. wyrokiem Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie II K 515/16.

W rozpatrywanej sprawie wystąpiło kilka zbiegów realnych przestępstw przypisanych skazanemu M. Ż..

Pierwszym chronologicznie wyrokiem skazującym M. Ż. na karę pozbawienia wolności jest wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 maja (...), sygn. akt XVI K 217/13. Przed datą wydania tego wyroku M. Ż. popełnił nadto (oczywiście poza przestępstwami przypisanymi mu w sprawie III K 217/13) przestępstwa przypisane mu:

- wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 30 września 2014r., sygn. VIII K 1434/13 (przestępstwo popełnione w dniu 13 sierpnia 2013r.)
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 5 czerwca 2017r., sygn. II K 838/13 (28 przestępstw popełnionych w okresie od czerwca 2012r. do października 2012r.).

zaś pozostałe przestępstwa (przypisane wyrokami Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie II K 515/16 oraz Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie III K 391/20) zostały popełnione już po dacie wydania wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 29 maja 2014r., sygn. akt XVI K 217/13, pozostawały zatem poza omawianym zbiegiem realnym przestępstw.

Dodać należy, iż opisany wyżej pierwszy zbieg realny przestępstw stał się już podstawą prawomocnego wyroku łącznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 27 grudnia 2017r., sygn. akt XVI K 210/17, co skutkowało umorzeniem postępowania w tym zakresie na podstawie art.17§1pkt.7 k.p.k. (pkt.3 części rozstrzygającej uzasadnianego wyroku).

Pozostałe przestępstwa przypisane M. Ż., a zatem:

- przestępstwo przypisane mu wyrokiem Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie o sygn. akt III K 515/16,

- przestępstwo przypisane mu wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt III K 391/20

zostały popełnione już po dniu wydania wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt XVI K 217/13, a w konsekwencji nie pozostawały w zbiegu realnym wyżej opisanym („pierwszym”), jednocześnie jednak przestępstwa te tworzyły drugą grupę przestępstw pozostających w zbiegu realnym, albowiem wszystkie te przestępstwa zostały popełnione przed dniem 2 grudnia 2019r. tj. zanim zapadł kolejny „pierwszy” wyrok skazujący – wyrok Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie o sygn. akt III K 515/16, a wymierzono za nie kary podlegające łączeniu, które nie zostały dotychczas połączone.

Przechodząc do uzasadnienia wysokości wymierzonej M. Ż. kary łącznej pozbawienia wolności (pkt.1 części rozstrzygającej wyroku) zauważyć należy na wstępie, iż przy orzekaniu kary łącznej mogą mieć zastosowanie różne systemy:

- system kumulacji - polegający na zsumowaniu (skumulowaniu) kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa
- system absorpcji (pochłaniania) - według którego najsurowsza z kar wymierzonych staje się karą łączną pochłaniając pozostałe kary,
- system asperacji (podwyższenia) - polegający na obostrzeniu najsurowszej z kar orzeczonych poprzednio.

O tym, któremu z systemów należy dać prymat, a zatem jak należy ukształtować karę łączną, każdorazowo rozstrzygają okoliczności rozpoznawanej sprawy. Sąd orzekający karę łączną na podstawie kar wymierzonych prawomocnymi wyrokami, powinien rozważyć przede wszystkim zagadnienie związku przedmiotowego i podmiotowego zachodzącego pomiędzy zbiegającym się przestępstwami, co w dużej mierze decyduje o zastosowaniu w mniejszym lub większym stopniu zasady absorpcji lub kumulacji przy wymiarze kary łącznej. Obowiązkiem sądu orzekającego w sprawie jest ponadto rozważenie tych okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków i przemawiają za korzystnym bądź niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej (vide: m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1976r., sygn. akt I KR 292/75, OSNKW 1976/10-11, poz. 128 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1985r., sygn. akt II KR 245/85, OSNKW 1986/5-6, poz.39). Silniejsze związki czasowe i rodzajowe pomiędzy dokonanymi przestępstwami wskazują na potrzebę przyznania decydującego znaczenia zasadzie absorpcji łączonych kar. W przypadku zaistnienia luźniejszych relacji pomiędzy tymi czynnikami powinna z kolei przeważać zasada kumulacji. Natomiast trzecia z zasad wymiaru kary łącznej, a mianowicie zasada asperacji, z jednej strony pozwala uniknąć premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, z drugiej zaś strony – umożliwia uniknięcie dolegliwości wynikającej z kumulacji orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasad racjonalności wymiaru kary i zasad humanitaryzmu w stosowaniu kar. Dodatkowo wskazać należy, iż bynajmniej celem postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego jest nie tyle polepszenie sytuacji skazanego, ale jej uporządkowanie. Kary łącznej nie należy traktować jako instytucji mającej na celu łagodzenie prawno-karnych konsekwencji dla sprawcy kilku przestępstw, czy też instytucji traktowanej jako „swego rodzaju ustawowe złagodzenie kary (zob. P. Kardas, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Wydanie II, pod red. A. Zolla, Kraków 2004 roku, s. 1115). Instytucja kary łącznej nie jest instrumentem łagodzenia orzeczonych za pozostające w zbiegu przestępstwa kar, zaś sam fakt pozostawania dwóch lub więcej przestępstw w zbiegu nie stanowi przecież okoliczności łagodzącej. Kara łączna jest orzekana wobec sprawcy, który popełnił dwa lub więcej przestępstw, a to z kolei jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzeczeniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 20 października 2001 roku, II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002r., z. 4, poz. 26). Oczywiście jest, że wymierzając karę łączną nie można poddawać ponownej analizie i uwzględniać okoliczności, które legły u podstaw wymiaru poszczególnych kar jednostkowych. Sąd powinien natomiast przede wszystkim rozważyć, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, zachodzi ścisły związek przedmiotowy – podmiotowy (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 7 października 2002 roku, II KK 270/02, Legalis nr 310876) oraz bliskość czasowa. Winno się nadto uwzględnić okoliczności, jakie zaszły już po wydaniu poprzednich wyroków, przede wszystkim mieć na uwadze proces resocjalizacji skazanego, a także względy indywidualno - i generalno - prewencyjne. Analizując związki łączące realnie zbiegające się przestępstwa trzeba

pamiętać, iż kara łączna winna być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji im większa zachodzi łączność przedmiotowa i bliskość czasowa pomiędzy poszczególnymi przestępstwami lub wtedy, gdy jedno z pozostających w zbiegu przestępstw zdecydowanie dominuje nad pozostałymi. Ponadto, niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji, jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia, stąd priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji (por. P. Kardas, w: Kodeks karny..., s.1137 op. cit.). Wyrok łączny jest wszak instytucją mającą racjonalizować wymiar kary, dlatego też stosowanie absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawców przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełniania przestępstw (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2016 roku, sygn. III KK 140/16, LEX nr 2142559).

W odniesieniu do kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej w pkt.1 części rozstrzygającej uzasadnianego wyroku tj. kary łącznej 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności Sąd uznał, iż w realiach niniejszej sprawy zasadne będzie zastosowanie zasady kumulacji. Należy bowiem podkreślić:

- całkowitą odmienność rodzajową i bardzo znaczną różnicę czasową przestępstw, za które M. Ż. został skazany wyrokami Sądu Rejonowego w Kościanie w sprawie II K 515/16 oraz Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sprawie III K 391/20 (przestępstwo z art.284§2 k.k. popełnione w okresie od 21 marca 2012r. do 14 lipca 2016r. - przestępstwo z art.56 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione ponad trzy lata później tj. w dniu 30 lipca 2019r.),
- bardzo przeciętną opinię administracji jednostki penitencjarnej o zachowaniu skazanego – wbrew opinii obrońcy obecny proces resocjalizacji M. Ż. bynajmniej nie napawa optymizmem, zwłaszcza w kontekście skrajnego wręcz bezkrytycyzmu skazanego co do popełnionych przestępstw.

Wszystkie te okoliczności, a także wielorodziejowa działalność przestępcza skazanego na przestrzeni wielu lat świadczą w ocenie Sądu o niezwykle wysokim stopniu zdemoralizowania M. Ż.. Biorąc pod uwagę wszystkie te okoliczności Sąd uznał, iż wniosek obrońcy o zastosowanie zasady absorpcji całkowicie abstrahuje od okoliczności niniejszej sprawy, w sposób niezrozumiały bagatelizuje rozbieżność czasową i rodzajową przestępstw przypisanych skazanemu oraz wysoce przeciętną opinię o zachowaniu skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej. W odniesieniu do podnoszonych okoliczności tęsknoty za rodziną podkreślić należy, iż rozłąka z rodziną jest naturalną konsekwencją izolacji penitencjarnej, o czym skazany winien jednak myśleć w czasie, gdy decydował się na dokonywanie kolejnych przestępstw.

W konsekwencji powyższych rozważań, uwzględniając granice kary łącznej w oparciu o art.86§1 i 2 k.k. Sąd uznał, iż kara łączna wymierzona w niniejszej sprawie powinna być równa karze 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Tak ukształtowany wymiar kary łącznej porządkuje sytuację prawną skazanego, a jednocześnie kara taka spełnia wymogi sprawiedliwej. Powinna ona spełnić swe zadania zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, jak i prewencji generalnej.

Na poczet orzeczonej w punkcie 1. części rozstrzygającej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności Sąd zaliczył skazanemu (pkt.2 części rozstrzygającej wyroku łącznego) okres w całości odbytych kar pozbawienia wolności w tych sprawach tj. od 17 grudnia 2020r. do 13 października 2021r. oraz od dnia 1 sierpnia 2019r. godz. 20:50 do dnia 6 grudnia 2019r. godz. 16:15 i od godz. 16:40 dnia 15 grudnia 2022r. do godz. 16:40 dnia 6 lutego 2023r. uznając tym samym karę łączną za wykonaną w całości.

W pozostałym zakresie Sąd umorzył postępowanie na podstawie art.572 k.p.k. (pkt.3 części rozstrzygającej wyroku łącznego).

O wydatkach poniesionych przez Skarb Państwa w związku z wydaniem niniejszego wyroku Sąd orzekł na podstawie art.624§1 k.p.k. biorąc pod uwagę sytuację skazanego związaną z koniecznością odbycia kary pozbawienia wolności,

zaś o opłacie od orzeczonej kary łącznej na podstawie art.6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (pkt.4 części rozstrzygającej wyroku).

Sędzia Tomasz Borowczak

ZARZĄDZENIE

- 1) ***proszę odnotować w kontrolce uzasadnień***
- 2) ***odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć obrońcom skazanego***
 - ***adw. A. J.***
 - ***adw. K. B.***
- 3) akta przedłożyć za 14 dni od doręczenia lub z apelacją

P., dnia 1 marca 2023r.

SSO Tomasz Borowczak

sędzia Tomasz Borowczak